

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DESENVOLUPAMENT
SALUDABLE A LA INFANCIA II**

Coordinació: RAMOS PLA, ANA ISABEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	DESENVOLUPAMENT SALUDABLE A LA INFANCIA II			
Codi	100708			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària	3	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Grau en Educació Infantil	2	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	4	2	
Coordinació	RAMOS PLA, ANA ISABEL			
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	La càrrega docent setmanal es distribueix entre les 3 hores de crèdits teòrics presencials a més de tres tutories voluntàries al llarg del quadrimestre. La resta es treballa autònom no presencial.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	PETRA:10,4 DOE: 5,2			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PALOMARES PÉREZ, ALBA	apalomares49@gmail.com	10,2	
RAMOS PLA, ANA ISABEL	anabel.ramos@udl.cat	5,4	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Identificar els principis bàsics del desenvolupament biopsicosocial de 0 a 6 anys.
- Valorar la importància de la prevenció i atenció en la primera infància per al desenvolupament integral de l'individu.
- Analitzar i valorar la importància de la detecció i l'avaluació en les alteracions del desenvolupament i de la salut mental.
- Utilitzar les estratègies d'observació i anàlisi per detectar i col·laborar en la prevenció d'alteracions i trastorns psicossomàtics.
- Conèixer l'abordatge inter i transdisciplinari imprescindible en les primeres etapes de la vida.
- Aplicar en els diferents contextos de desenvolupament els mètodes adequats per a potenciar les habilitats multisensorials en els nens i nenes de 0 a 6 anys.

Competències

CG1 Correcció en la comunicació oral i escrita.

CG3 Domini de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació

CG5 Comunicar-se amb els diferents agents educatius de manera eficaç en els diferents escenaris educatius: a l'aula, en l'equip docent i amb la comunitat educativa.

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi

CE8 Conèixer fonaments de dietètica i higiene infantils. Conèixer fonaments d'atenció precoç i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC A (4 crèdits):

TEMA1.- CONCEPCIÓ BIOPSIOSOCIAL DEL DESENVOLUPAMENT

TEMA 2.- LA PREVENCIÓ EN ELS PRIMERS ANYS DE VIDA

TEMA 3.- FACTORS DE RISC EN EL DESENVOLUPAMENT

TEMA 4.- L'ATENCIÓ PRIMERENCA I L'EDUCACIÓ INFANTIL 0-6

TEMA 5.- LA DETECCIÓ I L'AVALUACIÓ INTERDISCIPLINAR

TEMA 6-L'ATENCIÓ INTEGRAL A L'INFANT I LA SEVA FAMÍLIA.

BLOC B (2 crèdits):

TEMA 7: PAUTES DE CRIANÇA

TEMA 8:L'ESTABLIMENT DEL VINCLE I AFERRAMENT

TEMA9: ESTILS EDUCATIUS ESCOLARS I D'APRENENTATGE: DIVERSITAT I INCLUSIÓ

Eixos metodològics de l'assignatura

Presencial

- Proposta i discussió de casos pràctics.
- Exposicions del professor: orals i multimedia.
- Exposicions de l'alumne orals i multimèdia.
- Presentació i discussió d'històries de vida vinculades a diferents contextos. .

No presencial (activitats individuals):

- Lectura i anàlisi de documents.
- Preparació de les exposicions de l'alumne.
- Recerca d'informació.
- Tutories individuals (segons convingui)
- Seminaris d'ampliació de coneixements.
- Elaboració de treballs i síntesi.

Activitats de grup: en la majoria de casos els alumnes efectuaran els seus treballs dins aquest apartat.

- Elaboració de treballs/accions i síntesi en grup
- Treballs en equip, analitzant, sintetitzant i/o creant documents aplicats a la matèria.
- Tutories grupals.
- Ús de plataformes virtuals.
- Coordinació amb altres professionals i realitzar observacions i valoracions en diferents contextos de vida.

A l'inici del curs les professores concretaran més específicament tot l'anteriorment exposat. Tant l'assistència a classe, com la realització de treballs, pràctics o visites, seran obligatoris.

En el cas que no sigui possible la docència presencial per situació de confinament o similar, les sessions seran emeses per videoconferència respectant el mateix horari establert. S'utilitzaran les diferents opcions de l'eina de videoconferència perquè les sessions puguin seguir sent participatives i puguin realitzar les mateixes tasques previstes per a l'aula. Les sessions podran ser grabades.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

S'iniciarà amb el bloc A de continguts fins a completar les hores corresponents els primers crèdits. A partir d'aquí, es continuarà amb el bloc B fins a l'acabament del quadrimestre.

Sistema d'avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Tenint en compte la normativa d'Avaluació i la Qualificació de la docència en els Graus i Màsters de la UDL, la modalitat d'avaluació contínua inclou:

GRUP MATÍ

L'avaluació és continuada i inclou els dos blocs de continguts (A i B):

- BLOC SABER (30%)- Prova tipus test fins al 30%. Es farà dins el període oficial d'exàmens. L'examen s'aprova a partir d'un 5. Es realitzarà dins del període oficial d'exàmens. En cas d'anar a recuperació la màxima nota que és podrà optar d'aquest apartat és d'un 5.
- BLOC SABER/SABER FER/ SABER ESTAR (25%)- Pràctiques d'aula, fins el 25%. L'entrega de les pràctiques es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.
- BLOC SABER SER/SABER ESTAR (25%)-Badge Autoconeixement dins el projecte Gestions Creatives. L'entrega es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.
- BLOC SABER FER (20%)- Badge Alteritat dins el projecte Gestions Creatives. Realització de treball en grup, fins al 20%. L'entrega del treball es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la *Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.*

L'avaluació d'aquesta matèria inclourà les mesures de suport facilitades des de la UdLxTothom per a estudiants amb NESE.

GRUP TARDA I DOBLE TITULACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL-PRIMÀRIA

AVALUACIÓ CONTÍNUA (Per les persones que assisteixen de forma habitual a classe)

Es remarca que aquesta matèria consta de dos blocs, portat a terme cada un dels diferents docents. Això implica avaluacions separades en algunes activitats. En l'avaluació dels dos blocs de l'assignatura (A i B), es tindran presents els següents criteris competencials i d'aprenentatge (dividits en 4 blocs):

- BLOC SABER (30%)- Prova tipus test fins al 30%. L'examen s'aprova a partir d'un 5. Es realitzarà dins del període oficial d'exàmens. En cas d'anar a recuperació la màxima nota que és podrà optar d'aquest apartat és d'un 5.
- BLOC SABER FER (20%)- Realització de treball en grup, fins al 20%. L'entrega del treball es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.
- BLOC SABER SER/SABER ESTAR (25%)- Participació en les classes presencials fins 25%. L'entrega de les activitats es farà mitjançant la carpeta d'aprenentatge (activitats del Campus Virtual).
- BLOC SABER/SABER FER/ SABER ESTAR (25%)- Pràctiques d'aula, fins el 25%. L'entrega de les pràctiques es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la *Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL*.

L'avaluació d'aquesta matèria inclourà les mesures de suport facilitades des de la UdLxTothom per a estudiants amb NESE.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA GRUP MATÍ

Exclusiu pels alumnes que els hagin acceptat l'avaluació alternativa:

- BLOC SABER (50%) Examen presencial tipus test: 50%. L'examen s'aprova a partir d'un 5. Es realitzarà dins del període oficial d'examens. En cas d'anar a recuperació la màxima nota que és podrà optar d'aquest apartat és d'un 5.
- BLOC SABER SER/SABER ESTAR (25%)- Tema a desenvolupar: 25%. L'entrega del treball es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.
- BLOC SABER/SABER FER/ SABER ESTAR (25%)- Pràctiques: 25%. L'entrega de les pràctiques es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la *Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL*.

L'avaluació d'aquesta matèria inclourà les mesures de suport facilitades des de la UdLxTothom per a estudiants amb NESE.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA GRUP TARDA I DOBLE TITULACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL-PRIMÀRIA

Exclusiu pels alumnes que els hagin acceptat l'avaluació alternativa:

- BLOC SABER (50%) Examen presencial tipus test: 50%. L'examen s'aprova a partir d'un 5. Es realitzarà dins del període oficial d'examens. En cas d'anar a recuperació la màxima nota que és podrà optar d'aquest apartat és d'un 5.
- BLOC SABER SER/SABER ESTAR (25%)- Tema a desenvolupar: 25%. L'entrega del treball es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.
- BLOC SABER/SABER FER/ SABER ESTAR (25%)- Pràctiques: 25%. L'entrega de les pràctiques es farà mitjançant activitats del Campus Virtual.

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la *Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL*.

L'avaluació d'aquesta matèria inclourà les mesures de suport facilitades des de la UdLxTothom per a estudiants amb NESE.

NO ES GUARDARÀ NI LA NOTA FINAL NI ELS TREBALLS PER FUTURS CURSOS EN EL CAS QUE ES SUSPENGUI LA MATÈRIA.

Bibliografia i recursos d'informació

PART A

- BASSEDAS, E.; HUGUET, T.; SOLÉ, I., (2005): *Aprender I enseñar a l'Educació Infantil*.
- BOWLBY J. (1989): *Una Base Segura. Aplicaciones clínicas de una teoría del apego*. Eds. Paidós, Barcelona.
- BRAZELTON, T. (1989): *Las crisis familiares y su superación. Cinco casos reales*. Paidós, Barcelona.
- BROWN, B. (2010): *Desaprender la discriminación en la Educación Infantil*. Ed. Morata
- GENÉ, A. I ALTS. (2007): *Pensar que bé. Com acompanyar els infants a descobrir el mon*. Pagés editors, Lleida
- GÚTIEZ CUEVAS, P. ed.(2005): *Atención Temprana. Prevención, detección e intervención en el desarrollo (0-6 años) y sus alteraciones*. Madrid, Ed. Complutense
- GÓMEZ A.; VIGUER, P.; CANTERO, M.J.; (2005): *Intervención Temprana: Desarrollo óptimo de 0 a 6 años*. Madrid, Psicología Pirámide.
- GONZÁLEZ, M. (2007): *Manual de Alimentación Infantil. Formación Alcalá, MADRID*
- GRUP D'ATENCIÓ PRIMERENCA. (2005): *Llibre blanc de l'Atenció Precoç*. Diputació de Barcelona. Àrea de Benestar Social.
- JÁUDENES CASAUBÓN, C.; PATIÑO MACEDA, I. (2006): *Prevención y Atención Precoz de los problemas auditivos en la edad escolar*. Madrid, FIAPAS.
- LEBOYER, F. (2009): *XANTALA: Un art tradicional: el massatge dels infants*. Altafulla, Barcelona.
- LÓPEZ, C.; MARRE, D.; BESTARD, J. (2011): *Maternidades, procreación y Infancia en transformación*. Barcelona, Bellaterra.
- MARSELLÉS, M.A. ; JOVÉ, G. (2000): *De la Prevenció a l'atenció en la primera infància: Un enfocament interdisciplinar*. Lleida, Edicions de la Universitat. Col. Educació y món actual, n.9.
- MICHELENA, M. (2002): *Un año para toda la vida. El secreto mundo emocional de la madre y su bebé*. Col. Vivir mejor. Eds. Temas de Hoy.
- OBERMAN, A. (2001): *Observando a los bebés*. Lugar, Buenos Aires.
- PÉREZ SIMÓ, R. (2001): *El desarrollo emocional de tu hijo*. Ed. Paidós, Barcelona.
- RUIZ de VELASCO, A.; ABAD MOLINA, J. (2011): *El Juego simbólico*. Graó, Barcelona
- SÁNCHEZ, A. (2006): *Dejar hacer o aprender a vivir*. Ediciones Experiencia
- SERRANO, M.A. (2005): *Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía para educadores, padres y maestros*. Ed. trillas
- STERN, D. (1997): *La Constelación Maternal*. Barcelona, Paidós.
- (2000): *Diari d'un bebé. Tot allò que l'infant, veu, sent i experimenta*. Columna Assaig, Barcelona.

BIBLIOGRAFIA PART B

- Álvarez Carneros, P. (2017). *La teoría ecológica de Urie Bronfenbrenner*. Barcelona: Psicología y Mente. Recuperat de: <https://psicologiymente.net/desarrollo/teoria-ecologica-bronfenbrenner>
- Asociación de Altas Capacidades de Galicia (2019). *Onde o talento se converte en emoción*. Recuperat de: <https://altascapacidadesgalicia.org/inicio>

- Ausubel, D.P.; Novak, J.D.; Fianesian, H. (1983). *Psicología educativa: un punto de vista cognoscitivo*. México: Trillas
- Bauman, Z. (2006). *Miedo líquido. La sociedad contemporánea y sus temores*. Barcelona: Paidós
- Bisquerra, R. (2003). Educación emocional y competencias básicas para la vida. *Revista de Investigación Educativa*, 21(1), 7-43
- Bowlby J. (1989). *Una Base Segura. Aplicaciones clínicas de una teoría del apego*. Barcelona: Paidós
- Bowlby J. (1998a). *El aferrament y la pèrdua - 1: L'aferrament*. Barcelona: Paidós
- Bowlby, J. (1998b). *El aferrament y la pèrdua - 2: La separación*. Barcelona: Paidós
- Cobos Álvarez, P. (2007). *El desarrollo psicomotor y sus alteraciones. Manual práctico para evaluarlo y favorecerlo*. Madrid: Pirámide
- Del Arco, I. (2017). Les escoles com a organitzacions saludables. *Fòrum: Revista d'Organització i Gestió Educativa*, 43, 5-10
- Fundación Promete (2018). *La educación del ser. La nueva educación es tarea de todos*. Recuperat de: <https://www.promete.org/>
- Geddes, H. (2010). *El aferrament en el aula. Relación entre las primeras experiencias infantiles, el bienestar emocional y el rendimiento escolar*. Barcelona: Editorial Graó
- Grup d'Atenció Primerenca. (2005). *Llibre blanc de l'Atenció Precoç*. Barcelona: Diputació de Barcelona
- Jiménez Yañez, C.E.; Mancinas Chávez, R.; Martínez Soto, Y. (2008). La sociedad del futuro: una mirada a través del dibujo infantil. *Perspectivas de la comunicación*, 1(2), 7-16
- Larriba, J., Valmayor, S. (2009). *Protego: un programa efectiu per promoure la criança positiva i prevenir conductes problemàtiques en els fills mitjançant la millora de les habilitats educatives dels pares i les mares de famílies en risc*. Recuperat de : <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST263ZI171765&id=171765>
- Liedloff, J. (2003). *El concepto de continuum*. Madrid: Editorial Obstore
- Horno Goicochea, P. (2004). *Eduquem l'afecte, reflexions per a famílies, professorat, pediatres...* Barcelona: Graó
- Estivill, E. (1998). *Nen a dormir. Com solucionar els problemes del son infantil*. Barcelona: Editorial Plaza Janés
- Gerson, K.S., Carracedo, S. (2007). *Niños con altas capacidades*. Buenos Aires: Editorial Magisterio de Rio de la Plata
- Martínez Torres, M., Guirado Serrat, À. (2010). *Alumnado con altas capacidades*. Barcelona: GRAÓ
- Moreira, M.A. (2002). Conocimientos previos y aprendizaje significativo. *Revista Chilena de Educación Científica*, 7(2), 23-30
- Pérez, L.F. (2006). *Alumnos con capacidad superior. Experiencias de intervención educativa*. Madrid: Editorial Síntesis
- Serrano, M.A. (2005). *Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía para educadores, padres y maestros*. México: Editorial Trillas
- Tarbal, A. (Coord.) (2016) *Guia per a una alimentació infantil saludable i equilibrada. Resolent dubtes, trencant mites i aclarint conceptes*. Barcelona: Hospital Sant Joan de Déu.
- Teruel, J., Latorre, Á. (2014). *Dificultades de aprendizaje*. Madrid: Pirámide

